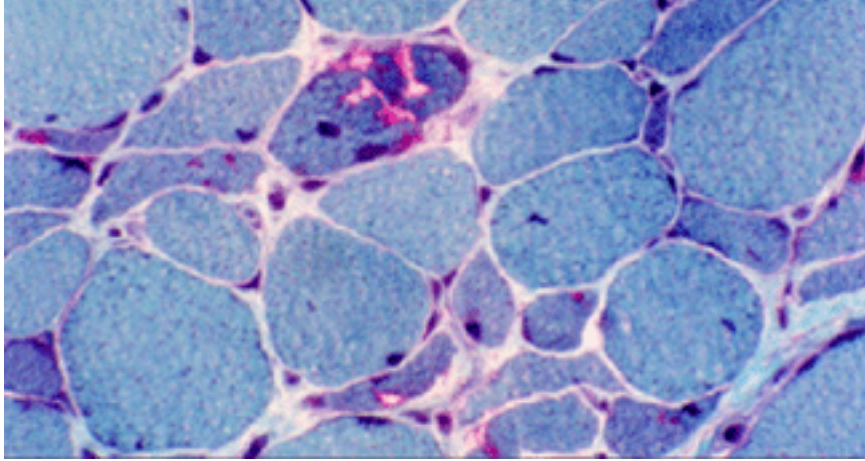

Miopaties i intolerància al gluten

02/2007 - Medicina i Salut. Les miopaties inflamatòries són malalties de caràcter immunològic que presenten un infiltrat inflamatori en el teixit muscular. La causa encara no es coneix prou bé, però es creu que es tracta d'una resposta immunològica anormal del nostre organisme. Com que s'han descrit casos puntuals en els quals la malaltia celíaca acompanya la miopatia, investigadors de la UAB estan estudiant la possible relació entre aquestes malalties i la intolerància al gluten.

Les miopaties inflamatòries es caracteritzen per la presència d'un infiltrat inflamatori en el teixit muscular. En aquest grup s'inclouen la polimiositis, la dermatomiositis i la miositis per cossos d'inclusió. La causa i els mecanismes etiopatogènics no són ben coneguts, però es creu que es tracta d'una resposta immunològica anormal del nostre organisme, que reconeix com alienes estructures pròpies. En aquest cas, fonamentalment, la pell i el múscle, encara que altres estructures, com el pulmó o el miocardi, poden també veure's afectats.

No és estrany que en un mateix pacient coexisteixin diverses malalties autoimmunes. S'han descrit casos puntuals en els quals la malaltia celíaca o celiàquia acompanya la miopatia inflamatòria, especialment en els pacients amb miositis per cossos d'inclusió. Com és ben sabut, la celiàquia és una malaltia autoimmuna causada per una intolerància al gluten dels cereals, que afecta l'intestí prim, impedit la correcta absorció dels nutrients. Aquest trastorn està probablement infradiagnosticat en l'adult. La determinació d'anticossos de naturalesa IgA enfront la gliadina, fracció alcohòlica del gluten o enfront la transglutaminasa, enzim intracel·lular ubicu que es troba en les cèl·lules de la paret intestinal i també en el múscle (anticossos antiendomisi), permet un garbellament diagnòstic de la població, establint una freqüència més gran de l'esperada. Alguns investigadors consideren que l'enteropatia celíaca és la més freqüent, però no l'única manifestació immunoal·lèrgica vers el gluten. Així, la dermatitis herpetiforme, la neuropatia perifèrica o la ataxia són algunes de les manifestacions clíniques extraintestinals que també es relacionen amb la intolerància al gluten. Els resultats d'aquest estudi suggereixen un mecanisme immunopatogènic similar en algunes d'aquestes miopaties, palesat per l'elevada freqüència d'anticossos antigliadina -un terç dels pacients-, de celiàquia confirmada mitjançant estudi histològic i per presentar un substrat genètic comú, palesat per la presència d'antígens compartits del sistema d'histocompatibilitat -HLA DQ2 y DQ8-.

És possible que, almenys en part, algunes de les miopaties inflamatòries siguin una expressió clínica d'aquesta intolerància al gluten, si bé són necessaris més estudis que confirmin o donin suport a aquestes descobertes. Això té especial importància en el cas de la miositis per cossos d'inclusió, entitat per a la qual no hi ha un tractament efectiu, generant-se la hipòtesi d'una possible millora després d'instaurar una dieta sense gluten, acompanyant un assaig terapèutic amb fàrmacs immunodepressors, tal com s'ha demostrat en altres manifestacions extraintestinals de la intolerància al gluten.

Albert Selva O'Callaghan

Departament de Medicina

Unitat Docent Hospital Vall d'Hebron Universitat Autònoma de Barcelona

"Celiac disease and antibodies associated with celiac disease in patients with inflammatory myopathy" Selva-O'Callaghan A, Casellas F, de Torres I, Palou E Grau-Junyent JM, Vilardell-Tarrés M. Muscle Nerve. 2007;35:49-54.